

Bijlage 1

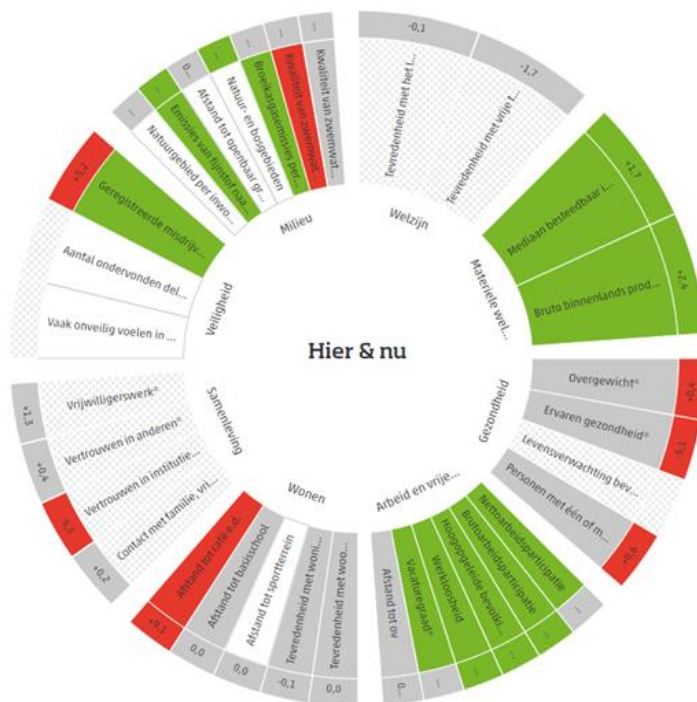
Hoe staat het met de brede welvaart van Zuid-Holland volgens verschillende rapporten en studies?

Op hoofdlijnen zijn de scores van Zuid-Holland op de Monitors Brede Welvaart van CBS en Rabobank als volgt.

CBS Monitor Brede Welvaart – Brede welvaart trend:

- In grote delen van Zuid-Holland, Utrecht, Gelderland, Overijssel en het oosten van Noord-Brabant is de brede welvaart 'hier en nu' relatief hoog, maar in Zuid-Holland en, in mindere mate, Noord-Holland is de brede welvaart 'later' duidelijk lager dan in andere provincies.
- De verschillen *binnen* de provincie zijn heel groot, vooral op gezondheid en inkomen. Zo scoort COROP gebied Agglomeratie Leidse regio en Bollenstreek nummer 1 van de 40 op ervaren gezondheid (een goede voorspeller van daadwerkelijke gezondheid en zorgkosten), Groot-Rijnmond nummer 33. Op mediaan inkomen scoort Oost-Zuid-Holland nummer 3, Groot-Rijnmond wederom 33.
- Op de dimensie 'hier en nu' scoort Zuid-Holland op welzijn, samenleving, veiligheid, milieu en wonen relatief laag.
- In de dimensie 'later' scoort Zuid-Holland op menselijk kapitaal (vooral: hoogopgeleiden en arbeidsduur per week, minder op gezondheid) goed, maar op economisch-, natuurlijk- en sociaal kapitaal slecht.
- Hoewel sommige vraagstukken zich in stedelijk gebied voordoen, spelen andere juist ook in delen van het landelijk gebied. De netto arbeidsparticipatie in landelijk gebied is een stuk lager (onder NL en PZH gemiddelde) dan in stedelijk gebied (boven PZH en NL gemiddelde). Op ervaren gezondheid scoort landelijk gebied weliswaar boven het landelijk en ZH gemiddelde, maar voor overgewicht scoort landelijk gebied boven zowel het PZH als het NL gemiddelde (met veel variatie binnen het landelijk gebied).

Hier & nu, Zuid-Holland

Figuur 1 Trends in het 'hier en nu' Regionale monitor Brede Welvaart 2023 van het CBS

Later, Zuid-Holland

Figuur 2 Trends 'later' Regionale monitor Brede Welvaart 2023 van het CBS

Rabobank en Universiteit Utrecht – [Koersen op brede welvaart in Zuid-Holland:](#)

- Vooral stedelijke gebieden scoren minder ten opzichte van Nederland (en landelijk gebied), en vooral op dimensies maatschappelijke betrokkenheid, gezondheid, subjectief welzijn, inkomen en milieu.
- In algemene zin scoort Zuid-Holland lager dan de rest van het land op de dimensies milieu, huisvesting en maatschappelijke betrokkenheid
- Brede welvaart is niet gelijk verdeeld: een half miljoen inwoners van Zuid-Holland geven hun eigen brede welvaart een onvoldoende
- Afgelopen jaar is de brede welvaart in Zuid-Holland significant gedaald waarbij vrijwel alle dimensies verslechterden.
- Agglomeratie Den Haag en Groot-Rijnmond behoren tot de regio's met de laagste brede welvaart van het land. Terwijl Oost-Zuid-Holland en Agglomeratie Bollenstreek een bovengemiddelde brede welvaart hebben.
- Tussen 2013 en 2021 zijn de regionale verschillen in brede welvaart aanzienlijk toegenomen.

Er bestaat (helaas) géén objectieve, eenduidige weging van de verschillende scores. Maar als we de scores verder abstraheren is het beeld dat Zuid-Holland relatief lager scoort op de thema's milieu, huisvesting en *maatschappelijke betrokkenheid* (Rabo). In de dimensie 'hier en nu' scoort Zuid-Holland relatief laag op welzijn, samenleving, veiligheid, milieu en wonen. In de dimensie 'later' scoort Zuid-Holland goed op menselijk kapitaal (vooral: hoogopgeleiden en arbeidsduur per week, minder op gezondheid), maar scoort de provincie slecht op economisch, natuurlijk en sociaal kapitaal. De verschillen binnen de provincie zijn groot op gebied van gezondheid en inkomen (CBS).